DATOS IDENTIFICATIVOS

Ciencias Sociais na Educación Secundaria II

Materia	Ciencias Sociais na Educación Secundaria II			
Código	O02M066V05218			
Titulación	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Ciencias Sociais. Humanidades			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	5	OB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a	Cid Galante, Roberto			
Profesorado	Cid Galante, Roberto			
Correo-e	rcgalante@edu.xunta.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
A2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.
A3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
A4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursadas.
A5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
A6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
A7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
A8	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.
A9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos.
A10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.

A11	Desenvolver as funcións de titoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada.
A12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación.
A13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino.
A15	Informar e asesorar ás familias achega do proceso de ensino e aprendizaxe e sobre a orientación persoal, académica e profesional dos seus fillos.
A16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
A18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.
A19	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
A20	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe.
A21	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
A22	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
A23	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas.
A25	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, titoría e orientación académica e profesional.
A26	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
A27	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
A28	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
A30	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.
A32	Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
A33	Coñecer os contidos que se cursan nos respectivos ensinos.
A34	Coñecer a historia e os desenvolvementos recentes das materias e as súas perspectivas para poder transmitir unha visión dinámica das mesmas.
A35	Coñecer contextos e situacións en que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares
A36	Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.
A37	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
A38	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
A39	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.
A40	Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.
A41	Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.
A42	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
A43	Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
A44	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
A45	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
A46	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.
A47	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
A48	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
A49	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
B1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
B2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
B3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarios

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecer o currículo das distintas materias vinculadas ás CCSS tanto na ESO como no Bacharelato.	saber	A1 A4 A13 A18 A34 B1 B2 B3
Comprender de xeito integrado o proceso de ensino-aprendizaxe das ciencias sociais, a xeografía, a historia e o arte, promovendo a interdisciplinariedade e o emprego dos recursos axeitados.	saber saber facer	A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A16 A18 A21 A32 A33 A36 A37 A38 A46 B1 B2 B3
Aplicar os coñecementos da investigación en didáctica das ciencias sociais á resolución de problemas na práctica educativa: dinámicas grupais, traballo de campo e investigación,...	saber saber facer Saber estar / ser	A6 A7 A8 A9 A10 A16 A18 A21 A23 A26 A35 A36 A37 A38 A39 A42 A48 B1 B2 B3
Promover o uso dos procesos de investigación na aula como base do desenvolvemento profesional, potenciando os camiños de colaboración cos demais profesionais do ámbito educativo	saber facer Saber estar / ser	A4 A5 A7 A9 A16 A22 A23 A25 A27 A35 A36 A37 A38 A42 A45 A46 B1 B2 B3

Promover o recoñecemento, análise e atención das características diferenciais do alumnado, segundo o seu desenvolvemento evolutivo, contextos familiares, sociais e culturais de referencia como primeiro paso para propiciar a súa motivación.	saber facer Saber estar / ser	A7 A8 A9 A10 A11 A12 A15 A16 A19 A20 A22 A23 A25 A26 A28 A30 A39 A40 A41 A42 A43 A44 A45 A46 A47 A48 A49 B1 B2 B3

Contidos	
Tema	
As Ciencias Sociais como área de coñecemento escolar	As Ciencias Sociais na ESO e no Bacharelato Análise do currículo: Principios xerais, fins, obxectivos, contidos, competencias básicas...
A clase de Ciencias Sociais: a búsqueda da interdisciplinariedade. Materiais e recursos.	Programación A Unidade Didáctica e as súas alternativas: traballo por proxectos, método ABP, estudo de caso, método de representación simbólica,... Alternativas metodolóxicas: da lección maxistral participativa ao traballo cooperativo
Procedementos e técnicas específicas do traballo en Ciencias Sociais	Dinámicas grupais. A asemblea. O traballo de campo: a investigación. Tratamento e proceso de datos. Elaboración de informes. As TIC nas clases de Ciencias Sociais.
A avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe	Proceso Técnicas Instrumentos Autoavaliación

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	8	36	44
Estudo de casos/análises de situacións	4	15	19
Presentacións/exposicións	6	24	30
Proxectos	2	10	12
Saídas de estudo/prácticas de campo	4	15	19

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Bases teóricas e directrices dos traballos a desenvolver.
Estudo de casos/análises de situacións	Análises dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e o grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...
Proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación e enfrontan aos alumnos, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais Desenvólvense en espazos non académicos exteriores.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de:  Titorización individual: Na aula, ao remate de cada sesión cando o alumno o requira.  Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Informarase do dia, hora e lugar na clase.  Titorizacións vía correo electrónico: para a resolución de dúbidas urxentes en torno a realización dos traballos, actividades, exames, etc.  Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, entrega de documentos, envío de actividades, etc.
Proxectos	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de:  Titorización individual: Na aula, ao remate de cada sesión cando o alumno o requira.  Titorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Informarase do dia, hora e lugar na clase.  Titorizacións vía correo electrónico: para a resolución de dúbidas urxentes en torno a realización dos traballos, actividades, exames, etc.  Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas, entrega de documentos, envío de actividades, etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Observación do grao de implicación, participación, actitude	10
Estudo de casos/análises de situacións	Observación do grao de implicación, participación, actitude	10
Presentacións/exposicións	Avaliación individual por parte do docente da exposición de cada un dos proxectos. Ficha de autoavaliación	30
Proxectos	Avaliación do documento elaborado en equipo. Análise por parte do docente. Ficha de autoavaliación	40
Saídas de estudo/prácticas de campo	Observación do grao de implicación, participación, actitude	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

<!--[if gte mso 9]><xml>
<w:worddocument>
<w:view>Normal</w:view>
<w:zoom>0</w:zoom>
<w:hyphenationzone>21</w:hyphenationzone>

<w:punctuationkerning/>
<w:validateagainstschemas/>
<w:saveifxmlinvalid>false</w:saveifxmlinvalid>
<w:ignoremixedcontent>false</w:ignoremixedcontent>
<w:alwaysshowplaceholdertext>false</w:alwaysshowplaceholdertext>
<w:compatibility>
<w:breakwrappedtables/>
<w:snaptogridincell/>
<w:wraptextwithpunct/>
<w:useasianbreakrules/>
<w:dontgrowautofit/>
</w:compatibility>
<w:browserlevel>MicrosoftInternetExplorer4</w:browserlevel>
</w:worddocument>
</xml><![endif]--><p Este mestrado ten a
modalidade de ensino presencial, polo tanto a asistencia a clase e a
realización do traballo para a avaliación continua é obrigatoria. Por causas xustificadas está permitido faltar, como máximo, a 4 horas das
sesións presenciais. </p><p Os prazos das entregas
das actividades, traballos, etc. serán comunicados polo profesor na clase
e é necesario cumprilos para ser
cualificados na avaliación continua.</p><p gte mso 9]><xml>

</xml><![endif]--><!--[if gte mso 10]>
<style>
/* Style Definitions */
table.MsoNormalTable
{mso-style-name:"Tabla normal";
mso-tstyle-rowband-size:0;
mso-tstyle-colband-size:0;
mso-style-noshow:yes;
mso-style-parent:"";
mso-padding-alt:0cm 5.4pt 0cm 5.4pt;
mso-para-margin:0cm;
mso-para-margin-bottom:.0001pt;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:10.0pt;
font-family:"Times New Roman";
mso-ansi-language:#0400;
mso-fareast-language:#0400;
mso-bidi-language:#0400;}
</style>
<![endif]-->- O alumnado que non supere a
materia por avaliación continua terá unha proba escrita na data que marque o
calendario do mestrado para os exames oficiais (será feita pública
oportunamente). Esta proba escrita suporá o 100% da puntuación e terá preguntas
de tipo teórico e práctico ao redor dos contidos nucleares da materia</p>

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA PRINCIPAL

- Aguirán Pradas, J.; Val González, J. C. (2007). *El área de ciencias sociales: concepto, didáctica, contenidos, técnicas, procedimientos y evaluación*. Zaragoza: Fundación Investigación y Futuro.

- Della Porta, D.; Keating, M. (2013) *Enfoques y metodologías en las ciencias sociales.* Madrid: Akal

- Iranzo, Pilar (2009). *Innovando en educación. Formarse para cambiar: un viaje personal*. Barcelona: Erasmus ediciones.

- Rosendo Ramos, David (2010). *Las Ciencias Sociales y la nuevas tecnologías de la educación.* Sevilla: Wanceulen.

- Sarramona, Jaume e outros (2011). *Formación básica para los profesionales de la educación (Ciencias Sociales)*. Barcelona: Ariel Editorial

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

- Bale, J. (1999). *Didáctica de la Geografía en la escuela primaria*. Madrid: Morat

- Benejam, P.; Pagés, J. (Coords) (1997). *Enseñar y aprender Ciencias Sociales, Geografía e Historia en la Educación Secundaria.* Barcelona: Institut de Ciències de l'Educadió Universitat Barcelona.

- Castellanos Vega, J.J. e outros (2011). *Las TIC en la educación.* Madrid: Anaya.

- Domínguez Garrido, Mª C. (Coord.). (2004) *Didáctica de las Ciencias Sociales*. Madrid: MEC Morata

- Feito, Rafael (2011). *Otra escuela es posible.* Madrid: Anaya.

- Iranzo, Pilar (2009). *Innovando en educación. Formarse para cambiar: un viaje personal*. Barcelona: Erasmus ediciones.

Recomendacións